

Ainārs Amantovs: "Mežu teritorijas, nenoliedzami, ir Latvijas lielākā bagātība!"

Cēsniēks Ainārs Amantovs profesionālās gaitas sāka Latvijas Lauksaimniecības universitatē un pašvaldībā strādā jau teju 12 gadus, veicot mežsaimniecības speciālista darba pienākumus. Cēsu novada pašvaldība lepojas ar darbīgiem cēsniēkiem, tāpēc aicinājām Aināru Amantovu pastāstīt par paveiktajiem darbiem un galvenajiem izaicinājumiem Cēsu novada mežos.

Labdien, Ainār!

Izstāstiet pāris vārdos par sevi, savu darbības jomu šobrīd!

Esmu dzimis un audzis cēsniēks un pašlaik esmu Cēsu novada Priekuļu apvienības pārvaldes mežsaimniecības speciālists. Pašvaldībā mežsaimniecības speciālista darba pienākumus pildu jau teju 12 gadus un, galvenokārt, veicu cirsmu fonda sagatavošanas, izsoļu procesa organizēšanas un nocirsto platību apmežošanas procesus, kā arī nodarbojos ar jaunaudžu kopšanu un projektu rakstīšanu.

Šobrīd esat Meža īpašnieku biedrības "Dižsils" valdes priekšsēdētājs. Cik biedrībā ir biedru un kāds ir biedrības mērķis?

Pašlaik biedrībā ir aptuveni 60 dalībnieku, un tā tika dibināta ar domu, lai palīdzētu sev tuviem un mīļiem cilvēkiem izprast piederošo meža teritoriju vērtību, veidotu jaunaudžu kopšanas projektus un organizētu apsaimniekošanas procesus.

Kādi lielākie darbi pēdējā laikā izdarīti un kas plānots nākotnē?

Kā biedrība palīdzam veidot dažādu veidu projektus, esam piedalījušies Kuldīgas meža dienās, kā arī Priekuļu meža dienu "NĀC LĪDZI, EJAM MEŽĀ!" organizēšanā, uz kurām tika aicinātas Priekuļu un apkārtējo pilsētu un pagastu izglītības iestāžu audzēkņi, lai izzinātu un veicinātu bērnu un jauniešu interesi par mežiem. Nākotnes plāni saistīti ar meža īpašnieku tiesību aktualizēšanu un aizsargāšanu.

Mežs ir viens no spēcīgākajiem Latvijas tautsaimniecības resursiem. Vai mežus apsaimniekojam pareizi un kādi ir mūsu mežu potenciālais apdraudējums?

Mežu teritorijas, nenoliedzami, ir Latvijas lielākā bagātība, un tas, vai meži tiek apsaimniekoti pareizi, ir salīdzinoši subjektīvs viedoklis. Manuprāt, līdzšinējā meža teritoriju apsaimniekošana Cēsu novadā vērtējama pozitīvi. Kā lielāko draudu Cēsu novada mežiem pašlaik uzskatu pārprastu un pārmērīgu dabas aizsardzību un iespējamu saimnieciskās darbības ierobežošanu.

Kāda ir vienkāršota meža ekosistēmas uzbūve un kura daļa no šīs sistēmas veido vislielāko pienesumu cilvēka ikdienā?

Mežs kopumā ir sistēma ar izteiktu vertikālo struktūru. Latvijā meža veģetāciju daļa kokaudzē, paaugā un pamežā, savukārt, zemsedzi veido lakstaugu, sīkkrūmu, sūnu un ķērpju stāvs. Katrs koks veido pienesumu cilvēka ikdienā, gan ražojot skābekli, gan aizsargājot augsni, kā arī nodrošinot un attīstot atsevišķu Latvijas ekonomikas nozari.

Latvijas ekosistēmā lielu lomu spēlē meži un ar tiem saistītā

biosfēra. Kā iedzīvotājiem atpazīt augstvērtīgas kvalitātes mežu teritorijas un kā tās pasargāt?

Augstvērtīgas kvalitātes mežā koki nebūs izstīdzējuši un bojāti. Tiem būs liels pieaugums, jo augsnē ir pietiekams barības vielu daudzums. Mežu kvalitātes uzlabošana atkarīga no meža īpašnieka mērķa – kādam tas ir prieks par veciem kokiem, kādam avots koksnes ieguvei, taču, neatkarīgi no mērķa, mežus var pasargāt, tikai nodrošinot kopšanas procesu jau no jaunaudzes izveidošanas brīža.

Šobrīd notiek aktīvs Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plāna izstrādes process, kas noslēgsies 2023.gada janvārī. Kā jaunizstrādātais aizsardzības plāns ietekmēs Cēsu novada ainavtelpu un mežu teritorijas?

Šis jautājums ir viens no aktuālākajiem un sāpīgākajiem tematiem, kas saistīts ar mežu apsaimniekošanu pašlaik. Noteikumu izveides procesā esam piedalījušies trīs darba grupu sēdēs, kurās tika apspriesti ne tikai dabas aizsardzības plāni, bet arī jaunie Gaujas Nacionālā parka individuālie noteikumi. Sēdēs iestājāmies par mežu apsaimniekošanas nepieciešamību un meklējam kompromisus starp uzstādītajām prasībām un mežu īpašnieku tiesībām, un nepieciešamību mežus apsaimniekot.

Gaujas Nacionālo parku pamatā veido priežu mežaudzes, un mežsaimnieks saprot, ka to dabiskā veidā ar jau esošajiem noteikumiem atjaunot ir ļoti ilgs un sarežģīts process. Priedes ir saulmīļi, un, tās cērtot izlases cirtē, sēkliņa, kas iesējas, tiek aizēnota ar zālienu, krūmiem, un process nenotiek. Darba grupu ceturtajā sēdē ir izveidota jauna redakcija, kas Gaujas Nacionālā parka dabas lieguma zonā aizliedz ne tikai kailcirti, bet arī galveno izlases cirti. Principā saimniekam īpašums ir, bet tajā aizliegta jebkāda darbība, izņemot sauso un bojāto koku ciršanu. Arī nekā nedarīšana savā ziņā ir kaut kā darīšana - ja meži netiks cirsti, vecā, pāraugusī mežaudze aizies bojā, vietā augs lazdas un krūmi, un tā rezultātā ne tikai vizuāli, bet arī ekoloģiski var tikt pārveidotas visas Gaujas Nacionālā parka meža teritorijas.

Kādi ir bijuši lielākie izaicinājumi mežu apsaimniekošanas nozarē Cēsu novadā?

Strādājot pašvaldības mežu apsaimniekošanas nozarē, lielākais izaicinājums ir viedokļu dažādība sadarbības procesos gan ar nozares

profesionāļiem, gan iedzīvotājiem.

Kā Jūs skaidrotu bieži dzirdēto stereotipu par to, ka liela daļa Latvijas mežu teritorijas tiek izcirsta?

Jācērt ir tad, kad ir jācērt! Mežs ir kā dārzs - kad raža ir izaugusi, tā ir jānovāc. Mežsaimniecība veido kokapstrādes industriju, nodrošina daudz darba vietu un produktu, kurus patērējam ikdienā. Jaunaudzes ražo daudz vairāk skābekļa, nekā pāraudzis mežs, kas kopumā ir atjaunojamais dabas resurss, un mūsdienās mežsaimniekiem ir ļoti daudz iespēju, lai nodrošinātu kvalitatīvu meža atjaunošanu.

Runājot par koku ciršanu, iedzīvotāji īpaši aktīvi reagē uz koku ciršanu pilsētu un pagastu teritorijās. Vai iedzīvotāju uztraukums ir pamatots un kā būtu vispareizāk šo procesu skaidrot?

Vairumā gadījumu iedzīvotāju uztraukums ir uz emocijām balstīta pretreakcija. Manuprāt, procesu visveiksmīgāk var skaidrot, parādot, kas notiek ar mežu tad, ja tas netiek cirsts - koki ir nolūzuši, nokaltuši, izstīdzējuši un sagāzušies. Tas viennozīmīgi nav mežs, pa kuru labprāt dodamies pastaigās vai piknikos. Vai tādus mežus vēlamies redzēt Cēsu novadā? Domāju, ka nē!

Arī koku ciršana pilsētu un pagastu teritorijās tiek rūpīgi izvērtēta, un tiek cirsti tikai bīstamie un bojātie koki. Galvenais ir runāt ar iedzīvotājiem, atbildēt uz viņu jautājumiem, skaidrot procesus un iegūtos rezultātus. Tā ir veiksmīgas sadarbības atslēga.

Tuvojoties sēņošanas un ogošanas sezonai, cilvēki aktīvi dosies mežā. Vai varat atklāt, kādos mežos vai meža daļās meklēt dabas veltes?

Godīgi sakot, neesmu nekāds dižais sēņotājs. Staigājot pa mežu, visbiežāk skatiens vērsts uz koku lapotni, ne zemsedzi. Katrai sēnei ir savi augšanas apstākļi, un tās vislabāk meklēt vietās, kuras tiem atbilst.

Šogad Valsts meža dienests ir saņēmis ziņojumus un secinājis, ka visvairāk vilku uzbrukumu šogad bijis Cēsis novadā. Kā sevi

pasargāt un justies droši mežā?

Dabā ir iekārtots tā, ka pārsvarā meža dzīvnieki baidās no cilvēka. Ja, piemēram, lapsa nebaidās no cilvēka, ir liela iespējamība, ka tā ir slima ar trakumsērgu. Esmu mežā saticis mežacūku – gāju pa mežu, un tā izskrēja no kāda krūma un brīdināja, ka netālu ir mazuļi. Es respektēju viņas teritoriju, atkāpos un apgāju ar līkumu. Ne vienmēr meža dzīvnieki uzreiz vēlas nodarīt pāri cilvēkam, taču neiesaku tos izaicināt un biedēt. Savukārt, lai mežā nesatiktu čūskas, ir jāliek spēcīgi un smagi soļi.

Kurš, Jūsaprāt, ir gleznainākais Cēsu novada mežs?

Man ļoti patīk priežu meži un domāju, ka Pārgaujas teritorijā pie Gaujas esošie priežu meži ir mani mīļākie!

Ainār, liels paldies par sarunu. Vai vēlies ko novēlēt Cēsu novadniekiem?

Gaujas Nacionālā parka iedzīvotājiem vēlos novēlēt izturību un spēju iestāties par kvalitatīvi apsaimniekotiem un ekoloģiski bagātiem mežiem Cēsu novadā.